

Naším pamětníkem je Josef Neček. Za svých 95 let toho hodně prožil. Vzpomíná na protektorát:

„15. března roku 1939. Zrovna padal sníh to no a ty němci, když přijeli na těch motorkách, no tak tak jsme brečeli. Ale my jsme z toho neměli takový rozum, protože to bylo 39, mě bylo 12 let žejo.“

Studoval v Praze na obchodní akademii. Musel ji přerušit a byl nasazen na nucené práce pro Němce:

„Tak jsem se aspoň naučil trochu německy. Což jsem - myslím si, že mně to zachránilo potom další i život a to.“

Díky jeho znalosti němčiny se stal pomocníkem velitele ve starém cukrovaru:

„Tak jsem si tam dojel, zaťukám. „REIN!“ němec zařval. Tak jsem otevřel a říkám: guten tag her ober. Ten němec úplně byl z toho zděšený: „sprechen sie deutsch?“. No tak jsem říkal, že jsem se učil a tohle. „No tak to je úplná změna, já jsem tě chtěl poslat do reichu na práci, ale změnil jsem,“

To byl velitel toho co němci ukořistili, no ukradli, tak to byl v tom, v Úvalech, byl zrušený cukrovar, ale byly tam ty skladiště, tak co ukradli a tohleto, tak tam se to naskládalo, a to, a já jsem měl být jako po ruce tomu němci, kterej byl chabrus na nohy, nemoh chodit, jako k ruce a že mi dá úkoly a já že to budu jako zajišťovat.“

11. března 1945 musel Pan Neček odjet kopat zákopy na Svatý kopeček u Olomouce. Německá vojska zaujímala nové pozice. Žili v hrozných životních podmínkách. Po měsíci se fronta přiblížila a Rusové byli na doslech. Pan Neček a jeho přátelé se rozhodli utéct.

„Po silnici sme nemo... nemohli jít, protože jezdili němci osvětlený, jinak byla tma zatemněná a tohle to bylo povinný, ale když jeli oni na těch motorkách, tak svítily. Tak když jsme, my jsme šli teda po - kousek od silnice, a když jel - jeli teda, když bylo světlo, tak sme zalehli“

Nakonec se dostali až na nádraží. Odtud museli jet společně s německými vojáky do Čech. Všichni museli předčasně vystoupit z Koleje byly zničeny bombardováním. Pan Neček se nakonec pěšky domů dostal. Zvládl i skrývání se před Němci v lesích, aby nemusel za svůj útěk do vězení.

A vzkaz pro dnešní generaci?

„Vzdělávejte se. hlavně cizí řeči naučte se mluvit, protože to vám otevře pak bránu do světa.“

